

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ АКВАРЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ХУДОЖНІЙ ПІДГОТОВЦІ АРХІТЕКТОРІВ

Григор'єва В.Б., канд. пед. наук, доцент
(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

На характер сучасної архітектурно-художньої освіти впливають нові соціокультурні тенденції, що пов'язанні з глобальним поширенням засобів масової інформації та формуванням у молоді негативного ставлення до традиційних форм художньої культури. Так розвиток професійних компетентностей майбутніх архітекторів пов'язаний з формуванням їх образотворчої підготовки в процесі навчання. Традиційно це відбувається під час вивчення дисциплін «Рисунок», «Живопис» та «Скульптура». Ці дисципліни формують комплекс базових практичних знань, умінь та навичок з художньої підготовки архітекторів. Дисципліна «Живопис» в сучасній архітектурно-художній освіті набуває важливе значення як головна у формуванні кольорового бачення студента, розвитку його навичок у виборі гармонійних співвідношень плям у проектному ескізі. Традиційною образотворчою технікою для майбутніх архітекторів є акварель.

В наші дні мистецтво акварелі це образотворча техніка, яка дуже стрімко розвивається. Мистецтвознавці, художники та шанувальники цього мистецтва називають це явище «Срібним віком» акварелі. Розвитку акварелі як самостійної техніки мистецтва сприяють індустрії в галузі художніх матеріалів. Завдяки тісному зв'язку художників та виробників світових марок, художнім демонстраціям, спонсорству і нагородам на акварельних форумах, художніх інструментах, якими користуються відомі митці, матеріали для акварелі постійно покращуються. Сучасні акварельні фарби, папір, акварельні пензлі та олівці, фіксатори кольору та резерважі не менш стійкі ніж матеріали, які використовуються для інших живописних технік.

Найбільш відомі марки виробників акварельних матеріалів:

- акварельний папір: «Arches», «Fabriano», «Zanders», «Lana», «Canson», «Hahnemuhle» та інші;
- акварельні пензлі: «Ecoda», «Herend», «Tintoretto» та інші;
- акварельні фарби: «DanielSmith», «Schmincke», «RoyalTalens», «Mission», «PaulRubens», «WinsorandNewton», «Невська палітра» («Білі ночі», «Чорна ріка»), «Rosa» та інші;
- акварельні олівці: «Renoir», «Kite», «Marino», «Raffine», «Lira»,

«Derwent» та інші.

Різноманітні матеріали сучасного акварельного живопису дають змогу студентам використовувати не лише традиційні техніки акварелі («А la Prima», «лісіровка» та змішані техніки), але і експериментувати з композицією, кольором та фактурами. Головний чинник в цьому процесі – якість акварельного паперу, на якому працюють.

Акварельний папір має особливі характеристики: колір, текстура, щільність.

За кольором акварельний папір розрізняється як екстра-білий, яскраво білий, абсолютно білий. Колір паперу залежить від виробника паперу або типу паперу одного і того ж бренду. Колір акварельного паперу може впливати на загальний колір роботи. Якщо папір кремowego кольору, то фарби акварелі сприймаються матовими, якщо папір має голубуватий відтінок, то фарби охри (жовті відтінки) сприймаються зеленуватими.

Існує різниця між двома сторонами акварельного паперу: одна сторона більш ворсиста, фактурна, а інша – гладка. Обидві сторони є робочими. Більш гладка сторона підходить до детальної розробки акварелі, а більш фактурна – до великих, спрощених розробок форм та площин.

Іноді акварельний папір має нерівні або потерті кромки. Це природній вигляд для паперу, виконаного у кустарному виробництві, але може бути і в брендovих паперах, які виготовляються методом «розжиження» по кромці листа для декоративного ефекту.

Текстура акварельного паперу розрізняється за трьома показниками: крупнозерниста, гарячого пресування (HP) і холодного пресування (HC).

Крупнозернистий папір іноді називають папером з «гальковою» поверхнею. На такому папері фарба збирається у поглибленнях, створюючи зернистий ефект. Такий папір підходить до вільного, широкого стилю в живописі.

Акварельний папір гарячого пресування має гладку структуру, що ідеально підходить до реалістичного або гіперреалістичного зображення об'єктів, елементів в акварелі. На початковому етапі навчання у студентів можуть виникати проблеми у роботі на цьому папері.

Холоднопресований папір має злегка текстуровану поверхню, тому частіше використовується в акварельному живопису, так як дає можливість працювати над деталями форми і виконувати великі заливки.

Є ще папір для акварелі м'якого пресування, але він дуже абсорбуючий вологу, тому він ускладнює нанесення темних або інтенсивних кольорів, особливо на початковому етапі навчання.

Щільність акварельного паперу вимірюється за вагою: чим важче папір, тим він щільніше. Стандартна щільність листа може бути 190 г/см², 300 г/м², 356 г/м², 638 г/м². Тонкий папір потребує обов'язкове натягнення на планшет, більш щільний - можливо змашувати водою частково, або просушувати феном, тоді папір не стане «хвилястим». Краще за все тримають рівність площини паперу - листи у скліках.

Є ще один новий різновид акварельного «паперу» – пінокартон. Це листовий матеріал, який має високу жорсткість порівняно з невеликою вагою (товщина паперу: 3 мм, 5 мм, 10 мм). Лист пінокартона складається з шару спіненого полістирола або поліуретана, обклеєного з двох сторін картоном. Традиційно його використовують для створення об'ємних структур (архітектурних макетів), виготовлення паспарту, у трафаретній печаті, графічному мистецтві та сувенірній продукції. Але цей «папір» ще не отримав таку популярність в живопису як класичні види акварельного паперу.

Наприклад, відомий аквареліст Аруш Воцмуш використовує пінокартон (різновид акварельного паперу), на якому за допомогою акварельних олівців та великих заливок (розтяжок) фарби створює свої яскраві роботи. Перед початком роботи покриває резервом на папері ті місця, які повинні залишатися білими або яскраво кольоровими. В процесі роботи, як і багато інших художників, використовує фен для просушки паперу, або окремої частини роботи.

Послідовність ведення роботи в акварелі відрізняється від послідовності в олійному та акриловому живопису: в акварелі працюють від світлого до темного, а в олійному, акриловому живопису навпаки – від темного до світлого. Кожна техніка потребує особливої специфіки та різноманітних підходів.

Традиції акварельного живопису склалися дуже давно, але сучасні новітні технології та матеріали збагачують досвід студентів новими можливостями в академічному та самостійному творчому процесі.

Література

1. Ресурс доступу: <https://www.thoughtoo.com/using-watercolor-paper> – 2579373
2. Ресурс доступу: <https://www.bol-school.com/events/zhizn-vody.html>